

במשאית

אל

החופה

„לא כל נערה היתה מסוגלת לעשות מה שעשתה רותי. רותי ניחנה בגוף מוצק ובכוח שאינו מאפיין את בנות מינה. חסונות אלה מביאות לכך שכמעט תמיד, כאשר היא נמצאת בחברה, נמצא מישהו שאומר: „אתה רואה את זאת? זאת היתה צנחנית! תתן לך מכה אחת, ולא יישאר ממך כלום!... אבל כשכבא הערב ורותי חוזרת לחדרה השכורה, חדלה מלהיות נהגת, היא חוזרת להיות נערה רגי שנית, האהבת לפרוט על גיטארה, לקרוא שירה ולבלות.“ כך תאר לפני שנה וחצי העולם הזה (1915) את שני הצדדים של רותי למפרט. נהגת המשאית היחידה בישראל.

נערה מוזקקה ניצבה השבוע על גג בית־הרבנות בי חיפה. היתה זו רותי למפרט, או ליתר דיוק — הצד השני שלה. לא רותי הנהגת, כי אם רותי הרגשנית, האו

רותי הכוכה
„אז מה יש בעצם?“

רותי הנהגת

בנינוגל של אחד האיים הקאריביים, שאלה בלתי־צפוייה

רותי הכלה

הצחה. את רוב שעות הפנאי שלה בילתה בחיכוחים סועים עם העובדים, שרובם התנגדו לדעותיה. אחד ממתנגדיה המובהקים היה יהודה דורון. הוא הסביר לה כי באונייה חייבים להיות חכמים בין אנשי־הצוות, וזה לא כמו שקורר אים באגדות.

רותי לא נכנעה לו, אבל במשך הזמן נתגלו יותר ויותר נקודות־השקפה משותפות לשניהם, בשטחים אחרים.

★ ★ ★

ככל זאת אשה?

על המיוזג המלא הוחלט באחד המקומות היפים בעולם. היה זה כאשר האונייה הגיעה לאי ארוכה, בים הקאריבי. רותי ויהודה ירדו אל בית־המלון המפואר, שלידו גונגל קטן עם צמחיה טרופית וכוכים מוארים בסלעים. היום אין רותי מאשימה איש במה שקרה לה שם, אך אילו רצתה, היתה יכולה בהחלט להאשים את האחירה.

ליד הכוכים, המוארים באור רובאנטי נפלא, התמקמו רותי ויהודה. פקאום אמר לה יהודה: „מה היית אומרת אילו שאלתי איתך אם את רוצה להתחתן אתי?“ רותי לא חשבה הרבה. „למה לא?“ ענתה, והם התחילו לחנן את עתידם בצינן של מלון הפאר.

החיכוחים נמשכו גם אחרי שנפלה ההחלטה הגורלית והיו גם משברים לא מעטים. אבל רותי ויתרה. ומי שמכיר את רותי יודע, שלהשיג חיתונך מצידה, על מה שלא יהיה זה הישג נכבד מאוד.

גם יהודה וגם רותי החליטו כי חיי נישואים לא מתישכים עם עבודה בים. הם ירדו לחוף.

יהודה השיג מיד עבודה כמלצר במלון המלך דויד בירר שלים. לרותי הציעו עבודה כמדריכה בבית־ספר לנהגות בירושלים. אבל יהודה לא הסכים, ורותי ויתרה שוב. „הוא רוצה להיות הגבר במשפחה, ואני חושבת שהוא צודק בהחלט!“ הודתה לפני שכנסה אל מתחת לחופה. „אז אחיה סוף־סוף פקידה, כמו כולן, ואחכה עד שתהיה לי מכונת משלח“

מתחת לחופה קרה עוד משהו שאיש לא ציפה שהוא עלול לקרות לרותי. בזמן הטכס הבריק משהו בעיניה. אח־רי שכל נגמל, כשנשאלה נהגת־המשאית־לשעבר מה זה היה, היא התביישה להודות. „כן, בכיתי. ראיתי אחרים בורכים, ובכיתי. אז מה יש, בעצם? הרי סוף־סוף אני בכל זאת אשה!“

הבת לפרוט על גיטארה, לקרוא שירה ולבלות. מעליה התבררה ברוח חופה. לצידה ניצב חתנה, ורותי היתה הכלה. אבל רותי הנהגת היא רותי הנהגת. היא התחתנה אומנם בחיפה, אבל השתלשלות העניינים עד לאותו רגע מתחת לחופה היתה גדושה מאורעות כיאה לנהגת המשאית.

הקאריירה שלה כנהגת לא נמשכה זמן רב. אחרי ההבטחות הקוסמות התברר לה מהר מאוד כי בעל המכונת, עבדו עבודה, התחנן לגצל את עובדת היותה נהגית, לשלם לה כפי שמשלמים לילד חניך. הוא הציע לה 150 לירות תמורת חדשים עבודה. כשלא רצה לזוז מדעתה, לקחה רותי את מפתחות המכונת ותעודותיה, הודיעה ל־בוס כי תחזיק בהם עד שיסכים לשלם לה משכורת אנושית. האיש לא נבהל. הוא השאיר את המפתחות בידיה, לא שילם לה את הכסף עד עצם היום הזה.

★ ★ ★

המון ניצוץ, המון נוצץ

רותי הכלה שוב לחפש עבודה. „למה לא תעלי על אונייה?“ הציע לה מכה, שידע כי לרותי אפשר להציע כל דבר — אם לא תקבל את ההצעה, לפחות לא תיעלב. רותי לא רצתה נעלה, אלא קיבלה את ההצעה בהתלהבות. זה היה בדיוק מה שחיפשה. אותו רגע. היא ביקשה לעבוד כמספלת, אבל מטפלות היו במספר מספיק. חסרו לילות־הדרניות. אולם בעצם לא רצו לקבל אותה כלל ל־עבודה בלי נסיון. אחד הגדולים אף אמר בהצעת המיון של שוחם שאם יקבלו אותה לעבודה, הוא יתפטר.

הוא לא התפטר; ורותי קיבלה את העבודה. בחודשים הראשונים עבדה על התיאודור הרצל ואירחה את דויד בן גוריון בחופשתו. אחר־כך עברה לעבוד על הירושלים, שם נשארה שמונה חודשים, עד שעוכה בגלל — יהודה דורון. במשך חצי שנה מונת החודשים הללו נטעה רותי עם הירושלים מניו־יורק לאיים הקאריביים, בטיולים מאור־גנים. „המון כושים, המון כללון, המון ניצול“, ניזכרת רותי, „אבל המון נוצץ בשביל תיירים.“

או כבר לא היה לרותי מספיק זמן כדי ליהנות מיופיה של הסביבה. היא היתה עסוקה בידיד חדש, אותו מצאה על האונייה. ידיד זה היה יהודה דורון, צעיר בן 27, יליד ירושלים, ששימש כמצרר האישי של רבי־החובל.

כשעלתה על האונייה היו לרותי, ילידת הקיבוץ השומרי־הצעירי נגבה, השקפות רחוקות מאוד מאלה של אנשי־

הבלתי־מוסר למסקנה הטבעית־כביכול של הנצרות הינה המשך מהותי של היהדות, אורח החיים המתקשף אף במדינה ישראלית.

הוצאת דוגית, מוסד תרבותי של הכנסייה הבאפטסיסטית־הנוצרית בישראל, שהיא לעצמה מטרה לחנך את הקורא הישראלי לערכי הנצרות. לו עשתה זאת בדרך של הבעת דעות הנצרות כשלושן וכהתיינתן, יכו־לה היתה לצמוח טובה רבה לקורא העברי ובייחוד לקורא הצעיר, המבודד מן העולם המחשבתי שמחוץ ל־אמותיו הישראליות. אולם דוגית בחרה דרך עקיפה יותר, ועל כן — שלילית. הרעיונות הנוצריים וההטפה הדתית מוחדרים כבדרך אגב, ממוך חשש נורא שמא יחוש הקורא כי כוונת הסופר לשכנע אותו לדעה זרה.

תוך־כדי־כך מאבד הספר את ערכו, והקורא רא הבלתי־מושחר מתרשם עזות כי זוהי הטפה לשמה, מגמתיות כנסייתית־נוצרית שאינה פחות בלתי־עניינה מכל מגמתיות קנאית אחרת, הנוהגת לעזות עובדות לצורך שיכנוע.

תרגום

דובדבנים עם סוכר

זימרת דובדבנים (קובץ שירים יפאני, תירגם ואסף אוריאל עקיבא, הוצאת

ספרים

הטפה

כבדרך אגב

היהודים מכורש עד הורדוס (מאת נורמן ה. טנייה, עברית מ. ניר, הוצאת דוגית, תל־אביב) הינו דוגמה בלתי־עניינה למדי של הטפה דתית במסווה של ספר־היסטוריה המיועד למתחכים ולנוצרי. על אף מבוא קצר וחסוד, בו נאמר בין היתר כי כבוד זה נועד, בעיקר, לשמש עזר למורים ולמרצים בבתי־ספר ובמכינות וכוונתו ל־שרת אף את הקורא בדרך כלל, מתברר חיש מהר שכונתם האמיתית של המוציאים לאור אינה אלא לעשות נפשות לדת הנוצרית בקרב הקהל הישראלי.

לאחר סקירה היסטורית קצרה, מתחיל המחבר האנגלו־סאכסי לפתח תיאוריות דתיות משלו, משתמש, תוך כדרי־כך, בשיטת המיסיונרית הידועה של הבאת מובאות מן התנ"ך, ללא הקשר הגיוני בפסוק או תוך עיוות הכתנה ההיסטורית או האגדית של הפסוק המובא, דבר המאפשר לתיאולוג סנייל להוביל, צעד אחר צעד, את הקורא

מחברות לספרות, 109 עמודים) משמשת חומר־גלם לאחת המרקחות הממותקות ש־הופיעו בעברית על נושא השירה היפאנית. אוריאל עקיבא, מחנך וותיק ומכר חדש של השירה היפאנית, אסף בקובץ קטרי זה 149 בתי־שירה יפאניים, אותם תרגם מש־פות אירופיות; הקדים להם תוריק מיוחד, בעזרתו, קיווה, יוכל הקורא הישראלי לה־גיע אל הדובדבנים עצמם.

בשתישעה שירים, שאחדים מהם נושאים שמות מקוריים כמו הגות־לב, אהבה, יסורי־לב, או חלומות אהבים, קבר עקיבא את דרכו מטובי המשוררים היפאניים, שהתמחו בריכוז פיוטיים בשתיים שלוש שורות קצרות. שיר כמו הלילה/אבוא לבקר/בחלומת/ איש לא יחזקני/ איש לא ירדני/אנא השאירי את דלתך פתוחה, מר־קף עשורת בתי־פיוט עמומים אחרים, שאפי־לו חוקר השירה היפאנית לא יוכל להפריד בינם לבין מרקחת הסוכר שרקק עקיבא סביבם.

מלל

דוגמת־הרתעה

מעבר לחלוני (אימרות־שפר ומיכתמים מאת ישראל שטנדל־טינה, הוצאת המחבר), הינו דוגמה של ספר שאסור היה לו לראות

אור, לו היה הדבר תלוי בקנה־מידה אסתטי, אינטלקטואלי או ייחודי.

ולא משום שממירות־השפר הכלולות בו גרועות כלי־כך; אלא משום שהן מיותרות לחלוטין. כמעט ללא יוצא מן הכלל, אלה דעות אשיות שאפשר או אי־אפשר להסכים להן — אך שאינן מחדשות נאומה, מבחינה מחשבתית או סינגוניית.

מעבר לרמת־הכתובה הדלה למדי נעוץ דופי הספר בהרגשת המחבר, הניכרת היטב, שיש לו מה להגיד. זוהי, לצערנו ולצער קוראיו המקריים, טעות מרחיקת־לכת. הקורא השקדן ביותר, בין אם הוא מת־ייחס לדעות מר שנגול על החינוך; מיוס שנגול הילד, על ההורים להיזהר בדבריהם ותנועותיהם כי הם הראשונים המשמשים לו דוגמה (ע' 12); ובין אם הוא רגיש להב־חנותיו הסיפרותיות; ישנם משוררים וסופ־רים כותבים הרבה ומעט מהם המרגישים באמת את אשר כותבים; אהבים לכתוב ו־לחאר אהבה בעת שטעונם לא אהבו ולא היו נאהבים (ע' 35) — אינו מסוגל אלא להעלות חרס בידו, חרס שהינו, במקרה זה, חלק משבר־כלי סיפרותי.

כל הטוען לכתיי הוגה־דעות — מוטב ש־יעיין בכרך קט זה. לאחר מכן, יתכן מאד שיטוש את תוכניתו להעלות את הגינוי על הגייר.